

PILSOŅU IESAISTES PLATFORMA

“Pret naidu sabiedrībā”

Galīgais apspriešanās ziņojums – 2025. gada marts

*Analīzi veica un ziņojumu sagatavoja Make.org.
Platformas darbību un moderāciju nodrošināja Open Source Politics.*

**MAKE.
ORG**

**Open
Source
Politics**

SATURA RĀDĪTĀJS

Kopsavilkums.....	3. lpp.
1. Ievads.....	4. lpp.
2. Metodika.....	5. lpp.
3. Pārskats.....	6. lpp.
4. Viedokļi, kas saņēma visvairāk balsu.....	8. lpp.
5. Padziļināta analīze.....	10. lpp.
Informētība.....	10. lpp.
Iekļaušana.....	12. lpp.
Demokrātiskās iestādes.....	13. lpp.
Cieņa.....	14. lpp.
Regulējums.....	16. lpp.
Kolektīvās debātes.....	17. lpp.
Pozitīvie stimuli.....	18. lpp.
Ekonomiskie faktori.....	19. lpp.
6. Secinājumi.....	20. lpp.

KOPSAVILKUMS

Nolūkā veicināt iedzīvotāju līdzdalību eiropiešiem būtiskos jautājumos Eiropas Komisija sāka diskusiju Pilsoņu iesaistes platformā, pievēršoties cīņai pret naidu sabiedrībā. Diskusija notika līdztekus attiecīgajām Eiropas pilsoņu paneļdiskusijām. Šajā platformā, kas pieejama visās oficiālajās ES valodās, no 2024. gada 22. aprīļa līdz 2025. gada 28. februārim notika tiešsaistes diskusijas.

Šajā ziņojumā ir izklāstīti tiešsaistes diskusijas galvenie secinājumi, kas sagrupēti pa 8 dimensijām un 14 tematiem. Rezultāti ietver to, cik svarīgi ir palielināt informētību par naidu, veicināt minoritāšu iekļaušanu, reformēt iestādes, lai atjaunotu uzticēšanos, izmantot Eiropas pilsonības vērtības, lai stiprinātu cieņu, un uzlabot pret naidu vērsto pasākumu globālo pārvaldību.

Iedzīvotāji uzsvēra izglītību, naida apkarošanas regulējumu, pārredzamību, iedzīvotāju līdzdalību un politiku nevienlīdzības mazināšanai kā līdzekļus cīņai pret naidu sabiedrībā.

1. IEVADS

Lai nodrošinātu lielāku iedzīvotāju līdzdalību Eiropas līmenī, Eiropas Komisija nodrošināja jaunus ES pilsoņu iesaistes veidus. Ar **cīņu pret naidu sabiedrībā** saistīto jautājumu apspriešanai tika izmantota Pilsoņu iesaistes platforma, kurā notika attiecīga tiešsaistes diskusija. Diskusija bija pieejama visās oficiālajās ES valodās **no 2024. gada 22. aprīļa līdz 2025. gada 28. februārim**. Līdztekus digitālajām diskusijām notika **pilsoņu paneļdiskusija**, kurā arī apsprieda tos pašus jautājumus. **17. maijā** tiešsaistes rezultāti tika prezentēti paneļdiskusijā (noslēdzošajā) trešajā sesijā, lai apvienotu tiešsaistes un bezsaistes līdzdalības metodes.

Kā izklāstīts tālāk tekstā, apspriešanās platformā, kurā norisinājās iedzīvotāju diskusijas par *cīņu pret naidu sabiedrībā*, tika apkopoti **244 iedzīvotāju viedokļi**, ko papildināja **115 komentāri** un **246 balsis**. Pateicoties šai digitālajai līdzdalības telpai, **231 iedzīvotājs** varēja sniegt ieguldījumu vispārējā procesā un tādējādi tiešā veidā bagātināt Eiropas lēmumu pieņemšanas procesu.

Šajā ziņojumā ir iekļauta visu viedokļu galīgā analīze. Viedokļi tika apkopoti un analizēti, grupējot tos pa **dimensijām** atbilstoši viedokļos visbiežāk minētajiem **pilsoņu ierosinātajiem tematiem**.

Kopumā šajā apspriešanās atklājās, ka debatēts galvenokārt tiek par **piecām galvenajām dimensijām** (no kopumā astoņām), attiecībā uz kurām tika saņemts ļoti līdzīgs viedokļu skaits: 1) informētības uzlabošana, 2) iekļaušanas stiprināšana, 3) demokrātiskākas iestādes, 4) iedzīvotāju savstarpēja cieņa un 5) regulējums kā līdzeklis naida mazināšanai sabiedrībā.

Šajā ziņojumā vispirms izklāstīta **analīzes metodika** un pēc tam sniegts **pārskats par vispārējām norisēm** platformā. Šajā pārskatā ir norādīts dalībnieku skaits un sniegts vispārējā satura izklāsts. Pēc tam ziņojumā ir sniegta **detalizēta analīze par katru dimensiju**, apspriežot katru **pilsoņu ierosināto tematu**, ieskaitot ilustratīvus citātus no pilsoņu iesaistes platformas. Visbeidzot, pēdējā nodaļā ir sniegts satura kopsavilkums un īss apskats.

2. METODIKA

Lai apzinātu Pilsoņu iesaistes platformas diskusijas saturu¹ attiecībā uz cīņu pret naidu sabiedrībā, tika izmantota trīs posmu metodika. Tā nodrošina precīzu izpēti par pilsoņu viedokļiem attiecībā uz dažādiem tematiem. Turklāt tā ļauj racionāli veidot ideju kopas un grupas, lai noteiktu galvenos diskusiju virzienus. Tādējādi tiek panākts optimāls līdzsvars starp līdzīgu viedokļu grupēšanu un augstu detalizācijas pakāpi.

1. POSMS. Viedokļu un komentāru KVANTITATĪVĀ ANALĪZE: tika noteiktas debašu galvenās dimensijas. Lai to izdarītu, analīzes grupa izmantoja tematisku pieeju: katra viedokļa marķēšanu ar attiecīgajiem tematiem. Tas ļāva sarindot iedzīvotāju ierosinātās idejas prioritārā secībā.

2. POSMS. VIEDOKĻU ANALĪZE pa dimensijām: manuāli veikta kvalitatīvā analīze. Tā ietvēra grupēšanu pa tematiem, kuras rezultātā tika izstrādāti "pilsoņu ierosinātie temati", ko noteica pēc to sastopamības biežuma attiecīgās dimensijas apspriešanas laikā.

3. POSMS. KOMENTĀRI UN BALSIS tiek ņemti vērā: tika veikta analīze par katru viedokli un komentāru (kad tie tika uzskatīti par atbilstošiem), izceļot dažus viedokļus, kas īpaši labi ilustrē attiecīgo tematu.

GLOSĀRIJS

Dalībnieks. Pilsonis, kas platformā veicis vismaz vienu darbību: sniedzis viedokļus, komentārus vai balsojis.

Viedoklis. Ideja, ar ko dalībnieks dalās platformā.

Komentārs. Dalībnieku rakstiska reakcija uz sākotnējo viedokli. Komentāri ir atklātas debates, kas izriet no sākotnējā temata, un ļauj dalībniekiem savstarpēji komunicēt.

Balss. Dalībnieka, kurš vēlas atbalstīt konkrētu viedokli, balss. Daži viedokļi netika atbalstīti.

Dimensija. Dimensijas ir galvenās tēmas, kurās apkopotas daudzos viedokļos paustās pārdomas.

Pilsoņu ierosināts temats. Dimensijas apakškategorija, ko veido viens vai vairāki viedokļi.

¹ Visi viedokļi ir pieejami tiešsaistē, un ikviena ieinteresētā persona tos var lejupielādēt kā daļu no platformas atvērtajam datu datnēm turpmākai analīzei.

3. PĀRSKATS

SKAITĻI

Dalība visā pasaulē no 2024. gada 22. aprīļa līdz 2025. gada 28. februārim.

- **21 084** lapas skatījumi
- **231** dalībnieks
- **244** viedokļi
- **115** komentāri
- **246** balsis

Kopš starpposma ziņojuma publicēšanas (2024. gada 13. maijā) platformā ir reģistrēts lielāks dalības līmenis. Konkrēti, tajā ir iekļauti **148 papildu viedokļi** (2024. gada maijā – 96 viedokļi) un **100 papildu komentāri** (2024. gada maijā – 15 komentāri). Analīzi papildināja arī jaunas atziņas un jaunumi debatēs: ir konstatētas divas jaunas dimensijas (*demokrātiskās iestādes un ekonomikas faktori*). Tajā pašā laikā iepriekš apzinātie pilsoņu ierosinātie temati ir papildināti ar jauniem viedokļiem. **Kopumā salīdzinājumā ar 2024. gada maiju ir pievienotas divas jaunas dimensijas un četri jauni iedzīvotāju ierosināti temati, un tāpat ir papildināti pieci esošie pilsoņu ierosinātie temati.**

ĪSUMĀ PAR VISĀM DIMENSIJĀM UN PILSOŅU IEROSINĀTAJIEM TEMATIEM

Tālāk tekstā sniegtajā tabulā vienuviet ir redzamas visas noteiktās **dimensijas** un **pilsoņu ierosinātie temati**. Nākamajā nodaļā (4. *Padziļināta analīze*) visi temati tiek pētīti sīkāk.

Tabulā ir arī parādīts to viedokļu kopums (Σ), kas attiecas uz katru attiecīgo dimensiju. Kopējais viedokļu skaits visās dimensijās (245) pārsniedz kopējo viedokļu skaitu (244), jo atsevišķu viedokļu saturs vienlaikus var attiekties uz vairākām dimensijām.

DIMENSIJAS	Σ	PILSOŅU IEROSINĀTIE TEMATI
1. INFORMĒTĪBA	89	1.1. Jaunās paaudzes informētības palielināšana
		1.2. Mūžizglītības nodrošināšana iedzīvotājiem
		1.3. Sabiedrības informētības palielināšana, izmantojot atbildīgu politisko diskursu
2. IEKĻAUŠANA	37	2.1. Minoritāšu iekļaušana
		2.2. Kolektīvas rīcības ierosināšana
3. DEMOKRĀTISKAS IESTĀDES	28	3.1. Uzticēšanos demokrātijai veicinoša satvara veidošana
		3.2. Demokrātijas stiprināšana ar pilsoņu līdzdalību
4. CIĒŅA	22	4.1. Cieņas un iecietības veicināšana
		4.2. Eiropas pilsonības vērtību izmantošana cieņas stiprināšanai
5. REGULĒJUMS	20	5.1. Globālās pārvaldības un uzraudzības stiprināšana
		5.2. Cīņa pret naida runu tiešsaistē
6. KOLEKTĪVAS DEBATES	13	6.1. Vienoti daudzveidībā
7. POZITĪVI STIMULI	12	7.1. Labvēlīgu vēstījumu izplatīšana
8. EKONOMISKIE FAKTORI	10	8.1. Cīņa pret nabadzību un nevienlīdzību

4. VIEDOKĻI, KAS SAŅĒMA VISVAIRĀK BALSU

Elena, 13 balsis

Nosaukums: Sākumpunkts: izbeigt naida uzņēmējdarbību.

Dimensija: **POZITĪVI STIMULI**

"Mēs dzīvojam uzmanības laikmetā, kad uzņēmumiem ir vajadzīgas dažas sekundes mūsu laika, lai piedāvātu savas preces vai pakalpojumus. Tiem tas ir jādara vidē, kurā valda spēcīga konkurence, jo digitālās platformas ir demokratizējušas saziņu un padarījušas virtuālo "vitrīnu" pieejamu jebkuram lietotājam. Nosliece uz negatīvo liecina, ka negatīvas ziņas un temati piesaista vairāk uzmanības nekā pozitīvas ziņas un temati, un to ir pamanījuši uzņēmumi, ietekmētāji, mediji un pat dažas politiskās grupas. Veidojot savu saturu, izmantojot negatīvus tematus vai ļoti polarizētu naida runu, ir iespējams piesaistīt lietotāju uzmanību. Joprojām spēkā ir princips: jo vairāk uzmanības izdodas piesaistīt, jo lielākas iespējas gūt peļņu. Un šķiet, ka mēs esam sasnieguši punktu, kurā tiek uzskatīts, ka šā mērķa sasniegšanai ir vērts darīt jebko. Neierobežojot šo dinamiku, sekas var būt tādas, ka pieaug negatīvā ietekme, ar ko iedzīvotāji saskaras katru dienu, un tā tiek normalizēta. Notiek ļoti bīstama naida ieaudzinašana un naida kultūras veidošanās. Cilvēks domā: "Ja runātājs lieto naidu kā kaut ko normālu, kāpēc gan man to nedarīt?" un atdarina to savā vidē. Izmaiņas, ko mēs vēlamies panākt, lai apturētu šo naida kultūru, neizbēgami ir saistītas ar tādu tiesību aktu padziļinātu izstrādi, kas nosaka naidīga vai polarizējoša satura ierobežojumus platformās, kuras gūst no tā peļņu, piemēram, sociālajos tīklos, publiskos forumos un medijos. "Jā" vārda brīvībai, bet ievērojot cieņu."

Federico LEVA, 11 balsis

Nosaukums: EU Voice paplašināšana: lietot un popularizēt uz bezmaksas programmatūru balstītus decentralizētus sociālos tīklus ("fediverss"), nevis īpašniekprogrammatūrā balstītus sociālos medijus

Dimensija: **REGULĒJUMS**

"Visiem ES iestāžu paziņojumiem sociālajos medijos, kā arī mijiedarbībai ar politikas veidotājiem vajadzētu būt pieejamiem ikvienam iedzīvotājam, izmantojot bezmaksas programmatūru, kurā tiek ievērots privātums, lietotāju brīvība un citas digitālās tiesības. Pašreizējā paļaušanās uz īpašniekprogrammatūrā balstītiem pakalpojumiem, ko mitina ASV bāzēti uzņēmumi, rāda, ka Eiropas Komisijai un citām iestādēm nerūp tas, lai tiktu ievērota Vispārīgā datu aizsardzības regula (VDAR) vai kāda cita digitālā un konkurences politika, ko Eiropas Komisija teicas atbalstīt. Atbalstot īpašniekprogrammatūrā balstītus sociālos medijus, ES iestādes, visticamāk, veicina naidu, jo šādi sociālie mediji ir bēdīgi slaveni ar to, ka vairāk nekā jebko citu veicina "augstu iesaisti" un domstarpības. Šādus jautājumus ir vieglāk risināt, izmantojot decentralizētu moderāciju un pašpārvaldītu satura plūsmu, kas nav atkarīga no slepenas centralizētas ieteikumu sistēmas. Pateicoties EDAU izmēģinājuma projektam, mēs zinām, ka ES spēj virzīties pareizajā virzienā. Mastodon instances mitināšanas izmaksas ir niecīgas salīdzinājumā ar Komisijas sociālo mediju reklāmas budžetu <https://growyourown.services/why-growing-your-own-services-is-a-good-idea/>

<https://docs.joinmastodon.org/user/run-your-own/#so-you-want-to-run-your-own-mastodon-server>, un Komisāru kolēģija var rādīt piemēru. Izmantot ES finansētu instanci; visur ievietot saites uz to; aicināt visus sekotājus un žurnālistus arī to izmantot."

Karin, 10 balsis

Nosaukums: Izglītība ir ļoti svarīga

Dimensija: **INFORMĒTĪBA**

"Pirmais solis būtu izglītēt par tādiem tematiem kā naida runa, naida noziegumi un diskriminācija. Būtu loģiski pašreizējā situācijā pastiprinātu uzmanību pievērst antisemitismam un naidam pret musulmaņiem, ņemot vērā satraucošo šāda veida naida pieaugumu pēdējā laikā. Tas ir solis, kas jau minēts 2023. gada paziņojumā "Naidam nav vietas: Eiropa ir vienota savā nostājā pret naidu", tomēr es uzskatu, ka tas ir plašāk jāveicina dažādās sabiedriskās vietās: skolās, lai visi bērni jau no agras bērnības varētu mācīties izturēties pret citiem ar cieņu un laipni; tiešsaistē – pozitīvāks saturs sociālajos medijos, izmaiņas algoritmos, lai parādītu lielāku viedokļu dažādību, lai novērstu polarizāciju un "atbalss kameras"; pilsoniskajā sabiedrībā – iesaistot apvienības, reliģiskās kopienas un privātā sektora dalībniekus, varētu nodrošināt, ka mēs sasniedzam pēc iespējas vairāk cilvēku. ES ir jāmudina dalībvalstis īstenot šāda veida izglītošanu visos sabiedrības līmeņos."

Paulo, 9 balsis

Nosaukums: Cīņa pret naidu, popularizējot pozitīvus vēstījumus medijos

Dimensija: **POZITĪVI STIMULI**

"Naida apkarošana sabiedrībā ir sarežģīts un ilgts process. Pozitīvu piemēru un mediju vēstījumu popularizēšana var palīdzēt apkarot negatīvos stereotipus, kas bieži veicina naida runu un naida noziegumus. Tas nozīmē, ka priekšroka jādod tādiem vēstījumiem (medijos), kas veicina cieņu un dažādas kultūras, uzskatus un identitātes."

Alfons – 7 balsis

Nosaukums: Izglītība pret naidu sabiedrībā

Dimensija: **INFORMĒTĪBA**

"Skolās ir jārada pamats mierīgai un sociālai līdzāspastāvēšanai. Naidis skolās ir konsekventi jāapkaro."

5. PADZIĻINĀTA ANALĪZE

Nākamajā nodaļā sīkāk aplūkotas dažādās dimensijas. Šajā nolūkā īpaši ir analizēts katrs pilsoņu ierosinātais temats, apvienojot dažādos viedokļu aspektus.

1. DIMENSIJA. INFORMĒTĪBA

Viedokļi šajā dimensijā ir saistīti ar jautājumiem par sabiedrības izglītošanu par to, kā sabiedrībā atpazīt un apkarot naidu. Viedokļos ir aicināts uzlabot iedzīvotāju informētību par to, kā atklāt un apkarot naidu sabiedrībā.

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 1.1. Jaunās paaudzes informētības palielināšana

Temata ANALĪZE

Viedokļos pausts aicinājums izglītēt bērnus jau no agrīna vecuma skolu sistēmā. Bērniem ir jā māca, kā novērst naida runas normalizēšanu, lai viņi savukārt varētu nodot šo vēstījumu tālāk. To varētu panākt, skolās izveidojot specializētus kursus vai izmantojot spēles, kurās iesaistītas apvienības, kas specializējas šajā jomā. Turklāt ir uzsvērts arī medijpratības nozīme: dalībnieki aicina plašāk izplatīt informāciju par to, kā atpazīt viltus ziņas. Vispārīgāk runājot, tiek arī norādīts, ka būtiska nozīme ir vecāku īstenotai uzraudzībai.

VIEDOKĻU piemēri

Claire, 3 balsis

"Rīkot nodarbības skolās, lai skolēni varētu labāk saprast cits citu, pieņemt atšķirības. Spēlēt lomu spēles, kas ļauj iejusties citu skolēnu lomā."

Joazef, 3 balsis

"Es vēlētos, lai tiktu pieliktas lielākas pūles medijpratības veicināšanai iedzīvotāju vidū, lai uzlabotu cilvēku spēju atpazīt nepatiesus faktus un kritiski izvērtēt dažādas puspatiesības, maldinošu publiskā tēla spodrināšanu vai citus ļoti neobjektīvus vēstījumus. To varētu panākt, piemēram, īstenojot kursus, kuru mērķis ir uzlabot medijpratību pamatskolās un vidusskolās un, iespējams, arī augstskolās."

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 1.2. Nodrošināt iedzīvotājiem mūžizglītību

Temata ANALĪZE

Tika pausts viedoklis, ka preventīvie vēstījumi ir būtiski arī profesionālajā vidē: uzņēmumi tiek uzskatīti par informācijas vektoriem pieaugušiem darbiniekiem. Pilsoņu iesaistes platformā iedzīvotāji ir pauduši viedokli, ka profesionālā apmācība ir efektīvs līdzeklis.

VIEDOKĻU piemēri

Karine, 10 balsis

"Pirmais solis būtu izglītēt par tādiem tematiem kā naida runa, naida noziegumi un diskriminācija (...). Es uzskatu, ka tas ir plašāk jāveicina dažādās sabiedriskās vietās: skolās, tiešsaistē, pilsoniskajā sabiedrībā."

Chiara, 0 balsu

"Ikmēneša sanāksmēs varētu pievērst uzmanību izpratnes veicināšanai un informēšanai par cieņu un līdztiesību darbavietā."

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 1.3. Sabiedrības informētības palielināšana, izmantojot atbildīgu politisko diskursu

Temata ANALĪZE

Pilsoņi uzsvēra, ka politiķiem ir būtiska ietekme uz to, kā plašāka sabiedrība veido savu viedokli un reaģē uz dažādām sabiedriskām debatēm. Tāpēc politiķu pienākums, ir, pirmkārt, neizplatīt un neveicināt naida runu sabiedrībā un, otrkārt, nosodīt jebkādu naida runu, kas var būt sastopama publiskās debatēs.

VIEDOKĻU piemēri

Myr, 2 balsis

"Lai novērstu naidu sabiedrībā, medijiem un politiķiem būtu jāizvairās izplatīt naidu un tā vietā jāveicina izpratne visu iedzīvotāju vidū. Un pret visiem ir jāizturas vienādi. Mēs vēlamies mieru."

Gerhard, 0 balsu

"Ja palūkojamies uz pēdējiem 10 gadiem politikā un sabiedrībā, naida runas izplatība ir ievērojami palielinājusies. (...) Jēdziens "naims" senāk netika izmantots šādi. Tikai pēdējā laikā izteiktie paziņojumi, jo īpaši pašreizējo politisko lēmumu kritiķi, ir tikuši plaši raksturoti kā naims."

2. DIMENSIJA. IEKĻAUŠANA

Šī dimensija attiecas uz tematiem, kas aicina radīt iekļautības sajūtu un vienotību, lai cīnītos pret naidu sabiedrībā.

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 2.1. Minoritāšu iekļaušana

Temata ANALĪZE

Viedokļos aicināts ieviest diskriminācijas novēršanas politiku, lai iekļautu minoritātes un apkarotu atstumtību, kā arī naidu. Tas varētu izpausties kā kvotas nepietiekami pārstāvētām grupām universitātēs, palīdzība minoritāšu atbalstīšanā, cilvēku ar (neredzamu) invaliditāti atzīšana un iekļaušana un tādas politikas īstenošana kas nodrošina noteiktu minoritāšu (piemēram, *LGBTQI+* kopienas) iekļaušanu. Debatēs tiek apspriests arī jautājums par migrantu iekļaušanu: vairākos viedokļos ir ierosināts atvieglot integrācijas procesu, piedāvājot valodu apguves kursus, apmācību un darbvieta nozarēs, kas saskaras ar darbaspēka trūkumu.

VIEDOKĻU piemēri

Miraç, 1 balss

"Universitātes visā ES varētu stimulēt izveidot kvotas nepietiekami pārstāvētām grupām."

Lismary, 1 balss

"Patlaban daudzas Eiropas valstis runā par sociālo iekļaušanu, taču daudzi cilvēki joprojām diskriminē un atstumj imigrantus, atstājot viņiem maz iespēju attīstībai Eiropas kopienā. Mans ierosinājums ir uzlabot politiku attiecībā uz imigrantiem, lai viņi varētu gūt panākumus šajās valstīs un veicināt ekonomikas dažādošanu un taisnīgu attīstību."

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 2.2. Kolektīvas rīcības ierosināšana

Temata ANALĪZE

Ir zināms, ka cīņai pret naidu ir vajadzīga visu pušu iesaiste: ir jāiedalās iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, kopienām un privātpersonām. Lai apkarotu naidu sabiedrībā, mums ir jāveicina kultūras apmaiņa, izmantojot pasākumus, kas veicina daudzveidību. Tas varētu ietvert tādu pasākumu organizēšanu, kuros cilvēki no dažādām kultūrām un vidēm var tikties un apmainīties ar idejām. Turklāt tas varētu izpausties pasākumos, kas paredzēti bērniem no dažādām apkaimēm, lai dažādas izcelsmes cilvēki varētu tikties un apmainīties viedokļiem. Šajā sakarā iedzīvotāji augstu vērtē sporta nozīmi: dalībnieki par svarīgiem

uzskata sociālos sakarus un personisko attīstību, izmantojot klubus vai brīvprātīgo darbu.

VIEDOKĻU piemēri

Anh, 1 balss

"Ar kultūras pasākumu, valodu apguves un kopienas palīdzību var palīdzēt uzlabot savstarpējo sapratni un līdzjutību attiecībā uz citām kultūrām un dažādas izcelsmes cilvēkiem."

Finn, 3 balsis

"Mums būtu jāveicina tautas sports, kur sportisti sacenšas godīgi labvēlīgā vidē. Turklāt sporta klubi ir vietas, kur cilvēki var apmainīties ar idejām un kopīgi nodarboties ar savu sporta veidu. Brīvprātīgo aktivitāšu kultūra daudzās Eiropas valstīs stiprina kopienas sociālo apziņu, personības attīstību, tīklošanos, kā arī indivīda gandarījuma sajūtu. Sporta veicināšana nozīmē ierobežot naidu un veicināt demokrātiju."

3. DIMENSIJA. DEMOKRĀTISKĀS IESTĀDES

Šī dimensija ietver viedokļus, kas saistīti ar iedzīvotāju neuzticēšanos demokrātijai, tās iestādēm un informācijas plūsmai. Tajā tiek apspriesti arī konkrēti risinājumi plašākai iedzīvotāju līdzdalībai.

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 3.1. Uzticēšanos demokrātijai veicinoša satvara veidošana

Temata ANALĪZE

Iedzīvotājiem ir kopīgs priekšstats par mūsu sabiedrības demokrātisko procesu vājināšanos. Tas atspoguļojas viedokļos par to, ka lēmumi tiek uzspiesti iedzīvotājiem bez apspriešanās. Korupcija tiek uzskatīta par vienu no galvenajām problēmām, kas prasa stingrus un pārredzamus pasākumus Eiropas līmenī. Uzticības trūkums ievēlētajām amatpersonām, šķiet, izriet no neizpildītiem solījumiem un lobiju grupu ietekmes. Turklāt tiek pausts viedoklis, ka demokrātiju apdraud dezinformācija medijos, kur dominē privātās intereses. Lai risinātu šo problēmu, iedzīvotāji ierosina augstākus žurnālistikas standartus. Pie iespējamiem risinājumiem tiek minēta arī izglītošana par medijpratību un plaša apspriešanās ar iedzīvotājiem.

VIEDOKĻU piemēri

Brigitte, 3 balsis

"Mediju koncentrācija ietekmīgu uzņēmēju rokās saindē demokrātiju. Pirmkārt, mediji ir atkarīgi no šīm personām un tādējādi būs neobjektīvi, jo tiem jāizplata informācija, kas ir labvēlīga to īpašniekam, viņa darbībai, politiskajiem draugiem un ideoloģijai. Līdz ar to vairs nepastāv brīvība vai plurālisms. Otrkārt, privātie mediji ir vērsti uz peļņas gūšanu, tāpēc žurnālistiem nākas radīt saturu, kas dod peļņu (naudu, klikšķus u.tml.), nevis informēt vai ļaut attīstīt kritisko domāšanu."

Julian, 2 balsis

"Korupcija ir kā vēzis, kas mazina uzticēšanos demokrātijai un grauj Eiropas projektu. Korupcijas apkarošanai ir jābūt vienai no ES galvenajām prioritātēm. Esmu cieši pārliecināts, ka cīņa pret korupciju ir jāveic Savienības līmenī (...). Tādēļ vienoti un koordinēti centieni ES līmenī ir būtiski svarīgi, lai iedarbīgi risinātu šo plaši izplatīto problēmu."

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 3.2. Demokrātijas stiprināšana ar pilsoņu līdzdalību

Temata ANALĪZE

Pilsoņi ierosina vairākus risinājumus demokrātiskās līdzdalības stiprināšanai, piemēram, organizēt regulārus referendumus vai pilsoņu konvencijas, lai lemtu par galvenajiem politiskajiem virzieniem. Viņi ierosina izveidot digitālas platformas, piemēram, virtuālu parlamentu, kas nodrošinātu debates un kolektīvu lēmumu pieņemšanu bez hierarhijas. Viņi iestājas par lielāku pārredzamību un varas decentralizāciju, lai nodrošinātu vietējo viedokļu uzklaušanu. Visbeidzot, daži aicina izveidot tiešākus mehānismus, kas ļautu iedzīvotājiem patiesi ietekmēt publiskos lēmumus.

VIEDOKĻU piemēri

Arayik, 0 balsu

"Virtuālais parlaments var kļūt par spēcīgu platformu, kurā cilvēki var brīvi paust savu viedokli un domas bez naida vai diskriminācijas. Viens no galvenajiem virtuālā parlamenta mērķiem būs radīt vidi, kurā pilsoņi neatkarīgi no viņu identitātes vai uzskatiem var apspriest visus jautājumus un kopīgi pieņemt lēmumus."

Gülşah, 2 balsis

"Vietējo iedzīvotāju līdzdalības palielināšana veicina valsts politiku."

4. DIMENSIJA. CIENĀ

Šī dimensija ietver viedokļus, kas saistīti ar cieņas un iecietības veicināšanu pret kultūras, etnisko un dzimumu daudzveidību, izmantojot skolu programmas un

Eiropas pilsonību.

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 4.1. Cieņas un iecietības veicināšana

Temata ANALĪZE

Cilvēki aicina vairāk mudināt iedzīvotājus respektēt atšķirības, kas saistītas ar kultūru, reliģiju, izcelsmi un seksuālo orientāciju. Lai veidotu šādu augstāku cieņas līmeni, tiek apsvērtas vairākas darbības: organizēt pasākumus, lai dažādas izcelsmes iedzīvotāji varētu tikties un apmainīties ar idejām, izveidot kursus, lai veicinātu cieņu skolās, izveidot programmas, kas pieejamas visām vecuma grupām, lai veicinātu cieņu un iecietību.

VIEDOKĻU piemēri

Alain, 1 balss

"Lai novērstu naida runu, cilvēkiem ir jāievēro līdzīgas vērtības, pat ja tās ne vienmēr ir vienādas. Tādēļ ir svarīgi, lai, pirmkārt, šīs vērtības, kas jau vairākus gadsimtus ir bijušas Eiropas vērtības, tiktu respektētas, un, otrkārt, lai tās izmantotu tie, kas ir eiropieši vai vēlas kļūt par eiropiešiem."

Isabel, 1 balss

"Man šķiet, ka mums būtu jāizveido programmas savstarpējai cieņai skolā. Skolai ir jānodrošina bērniem rīki cīņai pret naidu un vardarbību. Izglītošana ir pamats, kas māca bērniem empātiju iejūtīgas sabiedrības veidošanā. Šajā virzienā varētu izstrādāt īpašu programmu."

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 4.2. Eiropas pilsonības vērtību izmantošana cieņas stiprināšanai

Temata ANALĪZE

Pilsoņi mudina Eiropu stiprināt Eiropas pilsonību, labāk informējot par tās vērtībām, jo īpaši ar bukletu, kurā ilustrēta Cilvēktiesību harta. Viņi ierosina izveidot neatkarīgu ētikas padomi, lai nodrošinātu, ka ES lēmumi atbilst šiem principiem. ES būtu arī nekavējoties jānosaka sankcijas par diskrimināciju un naida runu dalībvalstīs. Par būtisku tiek uzskatīta izglītošana par Eiropas vērtībām, tostarp valodu apguve un kursi par savstarpējām saiknēm. Visbeidzot, sadarbība un pārredzamība Eiropas iestādēs tiek uzskatīta par būtisku, lai atjaunotu uzticēšanos un cieņu.

VIEDOKĻU piemēri

Lisbeth, 0 balsu

"Es ierosinu kā daļu no ES komunikācijas par vērtībām, kas ietvertas Eiropas Cilvēktiesību hartā, visiem ES pilsoņiem vienkāršā e-pastā nosūtīt konkrētus piemērus, izmantojot pievilcīgu bukletu, kas tiek piedāvāts ikvienam pilsonim. Tas būtu kā ikdienišķs piemērs šo vērtību ievērošanai."

Francesco, 1 balss

"Lai stātos pretī naidam sabiedrībā, es uzskatu, ka mums ir jāstrādā, par pamatu izmantojot vienojošo Eiropas pilsonību. Pārvarot nacionālismu, mēs varam pārvarēt robežu radītos šķēršļus un veidot jaunu pasauli, kuras pamatā ir vardarbības neesības nodrošināta labbūtība un aktīva ieklausīšanās citos."

5. DIMENSIJA. REGULĒJUMS

Šī dimensija ietver viedokļus, kas saistīti ar sistēmas izveidi naida uzraudzībai un brīdināšanai par to, it īpaši tiešsaistē.

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 5.1. Globālās pārvaldības un uzraudzības stiprināšana

Temata ANALĪZE

Viedokļu autori piekrīt idejai regulēt un kontrolēt naida runu sabiedrībā. To varētu panākt, atbalstot pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas cīnās pret naida runu, arī finansiāli un juridiski. Iedzīvotāji vēlas arī izveidot sertifikācijas sistēmas naida runas uzraudzībai pasaules līmenī. Viņi uzsver Eiropas iestāžu nozīmi šajos centienos, aicinot izveidot Eiropas publisko politiku un tiesisko regulējumu, kā arī sniegt informāciju par šo tematu.

Viedokļu autori arī ierosina izveidot tādus rīkus kā platformas, portāli, Eiropas sociālo mediju mediatori un nodrošināt naida runas novērošanu un brīdināšanu par to, izmantojot algoritmus.

VIEDOKĻU piemēri

Hanna, 1 balss

"Sniegt finansiālu un juridisku atbalstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas vērsas pret naidu internetā. Pieņemt attiecīgus tiesību aktus."

Marek, 1 balss

"Manuprāt, internets ir pilns ar sazvērestības teorijām un mīmiem par citām tautām. Es ierosinu izveidot portālu, kas atspoguļotu faktus patiesi, būtu objektīvs un būtu veltīts arī sarežģītiem jautājumiem, neko neslēpjot, jo informācijas slēpšana ved pie jaunām

sazvērestības teorijām. Uzskatu, ka šis ES portāls būtu jāievieto kā saite visās interneta vietās, kur runā par nacionālajām minoritātēm vai agresiju pret kādu grupu."

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 5.2. Cīņa pret naida runu tiešsaistē

Temata ANALĪZE

Dalībnieki uzskata, ka ir būtiski reglamentēt sociālo mediju kanālus, kuros tiek izplatīta naida runa. Lai reglamentētu šīs platformas, viņi aicina nodrošināt lietotājiem iespējas ziņot par naida runu Eiropas sociālajos medijos (izmantojot viegli pieejamu pogu) un piemērot sankcijas, kā arī izslēgt naida runas autorus tiešsaistē, jo īpaši aizliedzot anonimitāti sociālajos tīklos. Iedzīvotāji arī uzsver, ka ir jāstiprina platformu atbildība par naidīgu saturu un jāvienkāršo ES vēršanās pret šīm platformām.

VIEDOKĻU piemēri

Danilo, 0 balsu

"Problēma ir iespēja internetā anonīmi pievienot komentārus, kas pārkāpj noteikumus, bez iespējas noskaidrot komentētāja identitāti. Bieži vien iemesls ir tas, ka informācija šķērso robežas."

Pierre, 0 balsu

"Likt sociālo tīklu (Facebook, X, Instagram u. c.) īpašniekiem atbildēt par to, kas tiek publicēts viņu vietnē, un paredzēt iespēju viņus iesūdzēt tiesā, ja viņi nekontrolē naidu, kūdīšanu uz narkotiku lietošanu, pašnāvību utt.."

6. DIMENSIJA. KOLEKTĪVAS DEBATES

Šī dimensija ietver viedokļus, kas saistīti ar sistēmas izveidi naida uzraudzībai un brīdināšanai par to, it īpaši tiešsaistē.

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 6.1. Vienoti daudzveidībā

Temata ANALĪZE

Pilsoņu iesaistes platformā cilvēki pauž nepieciešamību radīt saliedētību sabiedrībā, mudinot iedzīvotājus diskutēt par dažādiem tematiem. Šāda viedokļu apmaiņa ļautu iedzīvotājiem uzzināt vairāk par daudziem tematiem un iepazīties ar dažādiem viedokļiem un kultūrām. Tādējādi plašāka sabiedrība iepazītu iespējas atrisināt domstarpības un rast kopīgu valodu demokrātiskā un civilizētā

veidā. Cilvēki arī virzītos uz vienotāku sabiedrību. Šādas viedokļu apmaiņas veicināšana arī palīdzētu novērst to, ka pārsvaru iegūst ekstrēmi vēstījumi.

Viedokļu autori uzskata, ka šādas debates varētu notikt gan Eiropas, gan valstu līmeņa semināros – skolās, universitātēs un sabiedriskās vietās – vai programmās, kas veicina izpratni, iecietību un līdzjūtību, lai palīdzētu apkarot aizspriedumus un diskrimināciju.

VIEDOKĻU piemēri

Sidhartha, 0 balsu

"Plašāka mijiedarbība ar cilvēkiem, kas pieder dažādām rasēm vai kuriem ir citāda ādas krāsa. Iespējams, varētu izveidot kopienu vai atvērtu forumu. Varētu arī izstrādāt programmu, lai cilvēki būtu informēti par citām kultūrām. Portāls, kurā cilvēki var dalīties ar savām problēmām un veidiem, kā viņi tās risina."

Marta, 2 balsis

"Uzskatu, ka ir svarīgi organizēt debates, apaļā galda diskusijas un darbseminārus, kuros civilizēti apspriež pretējus viedokļus, lai mācītu, kā panākt izpratni un vērsties pret nepatiesiem datiem."

7. DIMENSIJA. POZITĪVI STIMULI

Viedokļi šajā dimensijā izceļ vairākus līdzekļus, kas ļauj mudināt iedzīvotājus atbalstīt citam citu un izrādīt savstarpēju cieņu, jo īpaši izmantojot sociālos tīklus, skolas vai brīvprātīgo darbu.

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 7.1. Labvēlīgu vēstījumu izplatīšana

Temata ANALĪZE

Lai cīnītos pret naidu sabiedrībā, pilsoņi ir vienisprātis, ka kopumā ir būtiski neizplatīt naidīgus vēstījumus. Tiek pausts viedoklis, ka mums būtu jāstiprina pozitīvi vēstījumi, lai veicinātu labvēlību un savstarpēju palīdzību, kā arī lai veicinātu cieņu pret dažādām kultūrām, ticībām un identitātēm.

Šie vēstījumi būtu jāizplata sociālajos medijos, reklāmas kampaņās, skolās un jāpopularizē ietekmīgām mediju personībām.

VIEDOKĻU piemēri

Helena, 13 balsis

“Izmaiņas, ko mēs vēlamies panākt, lai apturētu šo naida kultūru, neizbēgami ir saistītas ar tādu tiesību aktu padziļinātu izstrādi, kas nosaka naidīga vai polarizējoša satura ierobežojumus platformās, kuras gūst no tā peļņu, piemēram, sociālajos tīklos, publiskos forumos un medijos.”

Mary, 0 balsu

“Mazināt naidu ar personiskiem kontaktiem sabiedriskās vietās, izmantojot smaidu, uzmanību, lietojot laipnus vārdus. Veicināt vietas un pasākumus, kas sekmē dialogu starp dažādām ticībām un kultūrām un palīdz izprast citu viedokļus.”

8. DIMENSIJA. EKONOMISKIE FAKTORI

Viedokļos šajā dimensijā ir apspriesti naidu noteicošie faktori sabiedrībā, kas var izrietēt arī no sociālās un ekonomiskās nevienlīdzības un tādēļ būtu jārisina ar politisku rīcību.

Pilsoņu ierosinātais temats Nr. 8.1. Cīņa pret nabadzību un nevienlīdzību nauda mazināšanai

Temata ANALĪZE

Pilsoņi uzsver, ka ekonomiskā un sociālā nevienlīdzība veicina naidu un atstumtību Eiropas Savienībā. Viņi aicina īstenot taisnīgu līdzekļu pārdales politiku, kuras pamatā ir solidaritāte, un efektīvi izmantot Eiropas struktūrfondus, kā arī nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi izglītībai. Par būtisku uzskata cīņu pret nabadzību un iniciatīvas garīgās veselības jomā. Dalībnieki arī uzsver iekļaujošas politikas un sociālā taisnīguma nozīmi sociālo un ģeogrāfisko grupu nevienlīdzības novēršanā. Visbeidzot, viņi pieprasa sankcijas pret ekonomiskiem pārkāpumiem un lielāku atbalstu mazāk attīstītiem reģioniem.

VIEDOKĻU piemēri

Nick, 1 balss

"Mums šī nauda būtu jāizlieto, lai finansētu un atbalstītu teritorijas ar zemiem ienākumiem. Teritorijas ar zemiem ienākumiem tiek diskriminētas, kas rada sliktu reputāciju. Atrisinot šo problēmu, mēs visiem nodrošinātu vienlīdzīgus apstākļus."

Sven-Owe, 0 balsu

"ES politikas pamatā jābūt pieņemumam, ka visi ES pilsoņi solidaritātes garā bauda kopīgu labklājību iekļaušanas rezultātā. Ja šie centieni nebūs sekmīgi, tiks radīta situācija "mēs pret viņiem" ar naidu kā virzītājspēku. Tas var ietvert atšķirības starp pilsētu un lauku teritorijām, kā arī atšķirības starp dažādām sociālekonomiskajām grupām."

I. SECINĀJUMI

Pilsoņu iesaistes platforma "Pret naidu sabiedrībā" bija nozīmīgs solis ceļā uz pilsoņu līdzdalības veicināšanu daudzvalodu vidē tiešsaistē Eiropas līmenī. Kā minēts šajā ziņojumā, apspriešanās periodā, kas ilga **no 2024. gada 22. aprīļa līdz 2025. gada 28. februārim**, tas lielā mērā palīdzēja veidot skaidru kolektīvo redzējumu par cīņu pret naidu sabiedrībā visā ES. Tiešsaistes viedokļu integrēšana pilsoņu paneļdiskusijās bagātināja dialogu, nodrošinot, ka galīgo rezultātu veidošanā tiek ņemtas vērā daudzas dažādas perspektīvas.

Iesaistes process atklāja spēcīgu vienprātību starp dalībniekiem vairākās pamatdimensijās, tajā skaitā attiecībā uz **INFORMĒTĪBAS** uzlabošanu, izglītojot jaunāko paaudzi par naida runas atpazīšanu un medijpratības veicināšanu. Nepieciešamība pēc lielākas **IEKĻAUŠANAS** uzsver, cik svarīgi ir integrēt minoritātes, apkarot diskrimināciju un **veicināt kolektīvu rīcību**, izmantojot kultūras apmaiņu un sportu. Dimensija **DEMOKRĀTISKĀS INSTITŪCIJAS** uzsver, ka ir vajadzīga **pilsoņu līdzdalība**, lielāka pārredzamība un cīņa pret korupciju un dezinformāciju. Viedokļos, kas pauž vajadzību pēc lielākas **CIENAS**, tiek atbalstīta **savstarpējas sapratnes veicināšana**, izmantojot kultūras un izglītības iniciatīvas. Pilsoņi, kuri pauž nepieciešamību pēc stingrāka **REGULĒJUMA**, koncentrējas uz naida runas apkarošanu, izmantojot spēcīgāku **tiesisko regulējumu** un tiešsaistes platformu **pārskatatbildību**. Citas konstatētās dimensijas ir **KOLEKTĪVAS DEBATES**, **POZITĪVI STIMULI** un **EKONOMISKIE FAKTORI**.

Kopumā pilsoņi iestājas par proaktīviem pasākumiem naida apkarošanai, koncentrējoties uz **izglītību, regulējumu** un **savstarpējas cieņas veicināšanu**. Viņi aicina veidot iekļaujošāku sabiedrību ar taisnīgām iespējām un lielāku **pārredzamību demokrātiskajos procesos**. Risinājumi ietver iedzīvotāju līdzdalību, izmantojot kolektīvu rīcību, dialogu un **Eiropas iestāžu izmantošanu nevienlīdzības, naida runas un dezinformācijas novēršanai** ar mērķi veicināt saliedētāku un pārredzamāku sabiedrību. Šī apspriešanās ir ļāvusi ne vien apkopot plašu Eiropas iedzīvotāju ideju un ierosinājumu klāstu, bet arī **uzsvērt nepieciešamību pēc vienotas, uz rīcību vērstas pieejas cīņai pret naidu sabiedrībā**.

Jāatzīmē, ka iepriekš minētos rezultātus nevajadzētu uzskatīt par pilnībā reprezentatīviem. Tomēr tie sniedz vērtīgas jaunas idejas, kā arī vispārīgu izpratni par pilsoņu prioritātēm. Eiropai virzoties uz priekšu cīņā pret naidu sabiedrībā, šīm atziņām varētu būt būtiska nozīme tādas politikas izstrādē, kas ir gan ietekmīga, gan sabiedrībā plaši pieņemama.